

Konsten

S:t Görans Sjukhus

Konsten på S:t Görans Sjukhus

S:t Görans Sjukhus är ett centralt beläget akutsjukhus. Placerat mitt på Kungsholmen har dess byggnader successivt vuxit fram. De första patienterna togs emot 1888 då sjukhuset öppnades. Drygt fyra decennier senare var det dags för det utbyggda "nya" S:t Görans Sjukhus att invigas 1930. Därefter har ytterligare ett antal vård- och behandlingsbyggnader uppförts genom åren.

Varje tid för med sig nya arkitektoniska uttryck. Att gå runt på sjukhusområdet, både inomhus och utomhus, är en tidsresa där olika rumsligheter, färgsättningar och material möts och vävs in i varandra. S:t Görans Sjukhus kan ses som en mosaik av framtidsvisioner från slutet av 1800-talet fram till idag.

En av de mer karaktäristiska byggnaderna är restaurangen *Göranterrassen*, ritad av den brittisk-svenske arkitekten Ralph Erskine. Med sin fantasifulla och detaljrika utformning är den ett utmärkande inslag i miljön. Byggnaden är idag kulturhistoriskt klassad.

För att möta framtidens vårdbehov genomför Region Stockholm en av de största investeringarna någonsin inom hälso- och sjukvården. Som ett led i att skapa bättre lokaler och utveckla vården har S:t Görans Sjukhus byggts om ännu en gång. Satsningen omfattar även ny konst.

Att arbeta med konsten på en plats med en så lång historia innebär en dialog mellan nutid och dåtid. Äldre konstverk har flyttats och fått nya placeringar såsom Maud Spangenberg's *Fågelformer* och *Boet* av Hans Jörg Jeschke. Lillemor Peterssons monumentala tegelskulptur har omarbetats av konstnären och återuppstått i ny form.

En avsikt med den nya konsten är att den i sitt formspråk ska knyta an till äldre profilerade konstverk i sjukhuset. Där finns

Fågelformer, Maud Spangenberg. Läs mer på sidan 9.

exempelvis Disa Rytts skulptur *Sammanstrålningar* som kommunicerar med Gert Marcus gestaltning i huvudentrén. Också Olle Borgs markmålning *Allt under himlen* och Achim Kobes färgpalett *Pulse*, fortsätter och förstärker en tradition av konkret abstrakt konst på sjukhusområdet.

Förutom den fasta byggintegrerade konsten har många färdiga konstverk köpts in. I den kliniska vårdmiljön spelar konsten en viktig roll för att åstadkomma en mänsklig och omhändertagande miljö. Det personliga

tilltalet, engagemang, stimulans, lugn och reflektion – det är sådana egenskaper som är konstens stora potential. Den bidrar också till en berikande arbetsplats för personalen.

Konsten har under många år varit en självklar del av S:t Görans Sjukhus. Nu har ännu en årsring med konst lagts till de tidigare – ett värdefullt kulturarv att ta vara på och utveckla vidare.

Region Stockholms kulturförvaltning

Procentregeln

Konst i offentlig vårdmiljö har en lång tradition i Sverige. Redan 1937 beslutade Sveriges riksdag att en procent av byggkostnaderna vid offentlig byggnation skulle satsas på konstnärlig gestaltning. Procentregeln gäller fortfarande men utgörs nu inom Region Stockholm av upp till två procent. Tack vare procentregeln har vi idag ett av landets största och mest mångfacetterade innehav av konst, som berikar länets offentliga vårdmiljöer.

Följ med och
upptäck konstnärliga
uttryck och berättelser
på S:t Görans Sjukhus.
Välkommen!

Region Stockholms kulturförvaltning

*Återställande kraft,
Lillemor Petersson.
Läs mer på sid 11.*

Skugga och väv

Skuggväv är ett ord med poetisk klang. Men det är också en vävteknik med optisk effekt, där ljusets brytning påverkar synintrycket. I konstverken *X-Games* utgick konstnären Ida Pettersson Preutz ifrån ett mönster i skuggväv som hon gjorde om från randigt till rutigt för att skapa en ny effekt. Vad som ser ut att vara ett helt regelbundet mönster rymmer i själva verket små avvikelser. De är inte helt lätta att upptäcka, men det är också meningen. Mönstret är inte fullt så förutsägbart som det först kan verka.

I sitt arbete undersöker Ida Pettersson Preutz samspelet mellan färger och bygger mönster i lappteknik. Ofta i stor skala och

starka färger. Inspirationen kommer från traditionellt textilt hantverk och 1960-talets opkonst med rena, visuella uttryck och optiska illusioner. Arbetsprocessen är till stor del hantverksbaserad. Hon färgar och trycker tyget för hand, skär ut bitarna och syr ihop dem i lappteknik. Mönster bildas av former i olika färger och vinklar. På så sätt skulpterar hon fram ett uttryck som talar sitt eget visuella språk.

1. X-Games

Ida Pettersson Preutz

Huvudentrén

»Kan fenomenet färg visa sådana egenskaper att det kan läggas till grund för att bilda ett nytt system?«

Gert Marcus

En gradvis förändring och rörelse

Gert Marcus konstnärliga gestaltning på S:t Görans Sjukhus börjar redan vid de första stegen in genom huvudentrén. Ser du den inte? Titta ner. Det svarta och vita marmorgolvet är utformat av honom. Golvet ingår i sviten *Färgrum och gränslinjer* som också innehåller sex reliefer i hisshallarna på entréplan och en stor skulptur. Skulpturen flyttades till Karolinska i Huddinge 2001. Där utgör den en fond till de iögonfallande höghusen i Flemingsberg som färgsattes av Gert Marcus.

Han föddes i Hamburg 1914 men daterade själv sin konstnärliga födelse till 1949. Då var han bosatt i Stockholm sedan länge och började på allvar utveckla sin egen färg- och formlära. Gert Marcus ville utmana hur vi ser på saker, eller snarare hur vi har vant oss att betrakta dem. Begreppet disjunktion är starkt förknippat med honom. Ordet kommer från logiken och låter sig inte förklaras så lätt. Men för att förstå vad han menade är det en bra början att stanna upp i entrékorridoren och titta närmare på hans

serier med grafiska blad som bär titlarna *Disjunction* och *Repères Graduels*. En färg och en form övergår i en annan och skapar en gradvis förändring och rörelse, utan att gränserna är uppenbara vid en första anblick. På så sätt ville Gert Marcus utmana det vanemässiga seendet.

2. Färgrum och gränslinjer
Repères Graduels

Gert Marcus

Hiss A, plan 0

Färgglad dialog

S:t Görans nya akutmottagning har en alldeles egen identitet. Den japanska konstnären Miwa Akabane skapade ett mönsterkoncept tillsammans med personalen i en gemensam workshop. Det färdiga konstverket består av flera olika delar. Mest central är en närmare fyra meter lång bild som består av keramiska plattor. Färgskalan går från krispigt grönt och gult till varmt orange och dramatiskt svart. Tankarna kan gå till de fyra årstiderna. Samma mönster, material och färger återfinns i den intill-

liggande trapphallen men i andra former och format. På akutmottagningens glasade partier har mönsterkonceptet tryckts på både klar och frostad film.

De som deltog i workshopen kan känna igen sitt eget bidrag i det färdiga konstverket, även om Miwa Akabane har bearbetat resultatet i efterhand och gett det sitt eget uttryck. Konstverkets titel *JAM* har många betydelser, men en association som ligger nära till hands är improviserad musik som framförs i grupp i informella sammanhang.

Workshopen hade ändå ett visst regelverk där allt gick på tid och endast formerna fyrkant, triangel och cirkel var tillåtna. Ibland uppmanade Miwa Akabane deltagarna att blunda.

3. JAM

Miwa Akabane

Akutmottagningen

»Att skapa ett mönster är att berätta en historia. I det här verket finns många berättelser och skilda perspektiv gömda och kanske kan de vara början på någon annans berättelse.«

Miwa Akabane

Ögonblick från förr

Vi möter ett levande ögonblick från förfluten tid. Idag kan bara en gubbe av brons tillåtas att röka så nära en sjukhusentré. Gubben som muttrande dröjer sig kvar vid en stor papperstidning, trots hans märkbart irriterade fru med handväska och hatt, får också betraktas som ett historiskt dokument. Det är inte bara hon som är otålig. Bakom henne står ett litet barn och rycker i kappan. De fyra läsande herrarna låter sig inte störas så lätt. Sven Lundqvists skulptur

bjuder på många fina detaljer för den som tar sig tid att titta lite extra. Han jobbade gärna med gotländsk kalksten, svart granit och brons. Arbetande människor, djur och lekande barn är ofta återkommande motiv och hans skulpturer kan ses runtom i Sverige på offentliga platser.

4. Tidningsläsarna

Sven Lundqvist

Vårdvägen 3

Upp, upp!

Den monumentala skulpturen *Larry*, som har fått sitt namn efter en man som tog en flygtur i sin trädgårdsstol, ser ut att vara lättare än den är. Konstnären Linda Bäckström köpte badbollar och fyllde dem med fogsikum, för att sedan låta gjuta dem i aluminium. Tankarna förs till ett fång ballonger som är på väg att sväva upp mot himlen. Trots känslan av lätthet är det en tekniskt avancerad skapelse. En ingenjör har agerat rådgivare till konstnären för att skapa en stabil konstruktion. En betryggande vetenskap för den som blickar upp mot *Larry*.

Linda Bäckström har tidigare arbetat med skulpturer i form av ljuskronor, något hon hade i åtanke under arbetet med *Larry*. Hon vill ta in ljuset till innergården och ge en känsla av rymd. Bollarna i lackerad aluminium reflekterar solljuset och belysningen vid skulpturens fundament. Den skimrande lacken är densamma som beklär lyxiga sportbilar. Det ger en glittrande effekt, som inte bara för tankarna till ballonger utan också discobollar. En kraftig kedja som dekor utgör en kontrast till bollarnas strävan mot himlen.

5. *Larry*

Linda Bäckström

Innergård, plan -01

»Jag har haft tanken på Larry Walters i huvudet, mannen som med hjälp av väderballonger svävade i väg sittandes i sin trädgårdsstol för att han var nyfiken på världen.«

Linda Bäckström

Verkligheten och något bakom

Sjukhuskyrkan är till för alla religioner. För patienter, närstående, personal, troende och icketroende. En meditativ plats för andlig omsorg. När Renée Lord fick i uppdrag att göra en konstnärlig gestaltning till sjukhuskyrkan gick hon igenom en stor mängd bildmaterial från samtliga religioner. Hon fann att cirkeln är ett centralt och återkommande motiv. Så är det också cirkeln vi möter i mittenfönstret, flankerad av bladliknande former på fönstren till höger och vänster. De kan påminna om de solfjäderformade bladen från ginkgon,

som också kallas kinesiskt tempelträd. Varje fönster omgärdas av en kant som ger känslan av ett ark, en bild av verkligheten och något bakom. I de små öppningsbara fönstren i mitten finns ett koncentrat av varje motiv. När ljuset faller in bildas färgade skuggor som rör sig med solen, molnen och ljuset.

6. Ljuset och härligheten

Renée Lord

Sjukhuskyrkan, plan 0

»Betraktaren ska kunna fantisera och känna sin egen bildvärld.«

Renée Lord

Med solen i famnen

Vem är den mystiske mannen i stolen? Han vet något som inte vi vet. Så sitter han också med solen i famnen. Lars Olof Loelds målning föreställer filosofen och alkemisten Solidonius. Inte mycket är känt om honom, men han lever kvar i en serie gåtfulla illustrationer från 1500-talet. Loelds tolkning ligger nära den historiska förlagan, som om han hade räddat en sida från ett annars förlorat manuskript.

Bilden av Solidonius är del av en installation som består av abstrakta och avskalade målningar och skulpturer. Färgskalan går i svart, mörkgrått, ljusrosa och ultramarinblått.

Linjerna och de geometriska formerna är ett minne av en solnedgång. Som en solnedgång känns, inte som den ser ut. Lars Olof Loeld har kallats en poetisk alkemist. Alkemin är mest känd för sin tro på att skapa guld av bly och andra mindre ädla metaller. Men de historiska alkemisterna ville också förädla den mänskliga själen.

Förädling är nog inte det viktigaste i Lars Olof Loelds konst. Kanske handlar det snarare om det hemliga i det vardagliga.

7. Solidonius Utan titel

Lars Olof Loeld

Hisshall E, plan 0

»Gäss har använts som vaktfåglar på många ställen så det föll mig in att ha dem som väktare vid sjukhusets entré. Nu har de flyttats lite, men jag hoppas att gässen kan sköta sitt jobb där också.«

Maud Spangenberg

Flyttfåglarna har landat

Fåglar är ett återkommande motiv i Maud Spangenbergs konst, inte bara i storskalig brons, utan även lera, brodyr, målad terrakotta och relief. Här möter vi hennes fåglar i stiliserad form. Ändå är de lätta att känna igen med sina långa halsar, runda kinder och platta näbbar. Fyra gäss har landat. Skulptureernas olika längd ger känslan av att det rör sig om en familj. Maud Spangenbergs fantasi och lust till att arbeta aktiveras av djur, natur och långa promenader i skogen. Hon vill med sitt konstnärskap väcka tankar och medkänsla till det som finns omkring oss.

Fågelformer köptes in till S:t Görans Sjukhus 1987. Sedan dess har den lilla familjen mött personal, patienter och anhöriga utanför huvudentrén. I och med ombyggnationer flyttade fåglarna tillfälligt men sedan 2021 är de tillbaka om än med en lite annan placering.

[8. Fågelformer](#)

[Maud Spangenberg](#)

[Intill huvudentrén](#)

Ljus och färger i ett spektrum

Korridorerna på gatuplanet är utrymmen där människor befinner sig i rörelse, ständigt på väg till eller ifrån någon del av sjukhuset. Kanske för ett kort besök, letande efter skyltar och riktning. En plats som passeras många gånger under en arbetsdag. Här förbinds de äldre byggnaderna med de nyare. Disa Rytts gestaltning knyter medvetet an till Gert Marcus svarta och skarpa former i marmorgolvet vid huvudentrén. Hennes stålstavlar och ljusarmaturer bär likheter med Marcus komposition, men ger samtidigt en känsla av något lätt och skirt genom ljus och klara färger. I likhet med Marcus, som tillhör en äldre generation konstnärer, samspelar hennes konstverk

med omgivande arkitektur. Lysande kulörer och speglade ytor ger en uppiggande kontrast till sjukhusets stora och kompakta kropp. Ljusarmaturerna i knutpunkten består av sju färger i ett spektrum, som återkommer och kompletteras med fler nyanser på de blankpolerade stålstavarna i korridorerna. Konstverken kan upplevas såväl på avstånd som på nära håll, oavsett från vilken riktning man närmar sig. En plats att stanna vid en stund.

---

9. Sammanstrålningar

Disa Rytt

Korridor, plan 0

»Under arbetet har mina associationer gått till regnbågen som symbol för mångfald, hopp, förundran och glädje.«

Disa Rytt

»Min strävan med pärlväven är att skapa ett verk som är harmoniskt och rofyllt. Och med en organisk levande känsla som delvis formas av ljuset, och den värld och rymd som finns utanför sjukhuset.«

Elisabeth Westerlund

En kosmisk atmosfär

Elisabeth Westerlunds svävande skulpturer har skapats med patienter, anhöriga, barnaföderskor och personal i åtanke. En del kommer bara att se dem en gång i livet, andra kommer att möta dem dagligen i årtal. Konstverket i det stora ljusschaktet fyller ett behov av distraktion och eftertanke. När ljuset reflekteras i de tusentals färgade glaspärlorna kan tankarna leda till is, vattenytor, dimma eller en kosmisk atmosfär. De böljande formerna ger en känsla av mjukt tyg, trots att pärlorna har vävts ihop med ståltråd. Konstverket kan tolkas olika beroende på varifrån det betraktas; om du

väntar på hissen, från ovan i trapphuset, eller sitter i ett kontorsrum. Vad ser du? Kanske stjärnhimlar, paljettklänningar eller amöbor. Varje våningsplan har en egen färg, från jordiskt grönt på bottenplanet till himmelsblått högst upp. De svävande skulpturerna hör samman med mönsterbårder på fönsterglasen intill. Precis som skulpturerna utgår de ifrån ett ruttmönster som Elisabeth Westerlund kopplar samman med hur människor förflyttar sig i sjukhuset – horisontellt i korridorerna och vertikalt i hissarna.

10. I ljuset från vintergatan

Elisabeth Westerlund

Hisshall E, ljusschakt plan 1–4

Återbruk i nya lekfulla gestalter

Lillemor Peterssons *Stentecken*, som uppfördes 1991, täckte ambulanshallens fasadvägg mot S:t Göransgatan. Konstverket bestod av tusentals bearbetade och skulpterade tegelstenar i en 30 meter lång relief. En mur med mönster som genom åren har fungerat som igenkännbara markeringar för sjukhuset. Muren plockades ner för att ge plats åt en ny byggnad, men Lillemor Peterssons konstverk har återuppstått. I samarbete med hantverkare har muren, tillsammans med nyttillskott, omvandlats till en fristående och böljande tegelvägg och tre kolonner som bär namnen *Loranga*, *Masarin* & *Dartanjang*. Namnen delar de med Barbro Lindgrens barnboksfigurer, vars lekfullhet

och positiva gränslöshet anas i det nya konstverket. Sammansättningen av de handslagna och maskintillverkade tegelstenarnas olika färger och strukturer kan påminna om moln på en sommarhimmel. Kors och hjärtan är återkommande symboler, men här finns fler roliga detaljer att upptäcka för den som stannar upp. Kanske är det också en rolig detalj att barnboksfiguren *Dartanjang*, vars kolonn står utanför sjukhusets huvudentré, led av svår hypokondri.

11. *Loranga*, *Masarin* & *Dartanjang*
Återställande kraft

Lillemor Petersson

Intill huvudentrén och ambulansinfart

Tidlösa minnen

Inger Södergren växte upp i Berg, en tätort i Linköpings kommun. På väg till skolan passerade hon dagligen en mosse där hon upplevde att ljuset och luften var annorlunda. I sitt arbete tolkar hon egna minnen och upplevelser till abstrakta keramiska objekt, ofta sedda ur fågelperspektiv. En vit passage går genom den bruna mossen i objektet hon kallar *Stigen under kraftledningen*. Samma plats är utgångspunkt för *Spår i snön*. Någon har varit där och lämnat sitt avtryck. Inger Södergren undersöker kontraster mellan svart och vitt, rörelse och stillhet. Organiska former kombineras med idéer om maskinteknik. *Någon har grävt en tunnel i min trädgård* var titelverket i en utställning 2015, där hon reflekterade över det trygga och vilsamma i att arbeta i en egen trädgård i kontrast till växande nationalism i omvärlden.

Inger Södergren bygger sina skulpturer för hand i en långsam ringlingsteknik. Skarpa veck skärs med kniv och vissa ytor glättas blanka med en agat, en polersten. Arbetet avslutas med en snabb rökränning utomhus, där rök tränger in i och svärtar godset.

12. Stigen under kraftledningen

Inger Södergren

Hisshall D, trapphus plan 4

»För mig är berättelsen viktig och verkens titlar är en del av den.«

Inger Södergren

Den mänskliga dimensionen

Nyanser av åtta olika färger vägleder till den nya akutens entré. Associationer till en färgkarta i en måleributik ligger nära till hands. Tillsammans med den strama arkitekturen och den symmetriska tegelfasaden kan Achim Kobes konstverk ge en känsla av något funktionellt. När mörkret faller tänds ljuset i lådorna och konstverket ändrar karaktär. Färgen, glaset och det inre ljuset bildar ett välkomnande spel. Gestaltningen kan sägas tillhöra en tradition av konkret konst, vars grundidé är en befrielse från alla föreställande och symboliska inslag. Den konkreta konsten definieras av sitt fysiska material, inte genom avbildningar av

ett motiv. Även Gert Marcus, som har skapat ett flertal gestaltningar till sjukhusets huvudentré, räknades till de konkreta konstnärerna – trots att han själv tyckte illa om etiketter. Achim Kobe söker efter en mänsklig dimension i den konkreta konsten, som annars riskerar att bara se ut som en industriell produkt. Det måste finnas liv och andetag. Eller puls, som konstverkets namn anspelar på.

13. Pulse

Achim Kobe

Akutentrén

»Är det ens möjligt att tänka utan att känna kroppen? Man kan bara se med kroppen.«

Achim Kobe

Under verklighetens yta

Kosmologi kan beskrivas som studiet av universum. Under antiken beskrevs kosmos som ett begränsat antal geometriska och tredimensionella figurer som utgör byggstenar för hela skapelsen. Kuben ansågs symbolisera jordens element. I tvådimensionell form blir kuben en kvadrat, som i Olle Borgs gestaltning också står för det jordiska, eller "allt under himlen". Han liknar sitt konstverk vid en dold struktur som delvis har avtäckts, liksom ett mosaikgolv vid en arkeologisk utgrävning.

Olle Borg arbetar alltid med matematiska mönster i sin konst. I det här fallet har han utgått från det färdiga rutnätet på innergårdens stenläggning, men har lagt sitt mönster diagonalt för att skapa dynamik.

Han har målat allt för hand. Även om det matematiska mönstret skulle kunna skapas digitalt föredrar han det långsammare manuella arbetet. Resultatet är en storskalig och horisontell målning som ser olika ut beroende på var betraktaren står. Hans målning kan ses i sin helhet från de balkonger och inglasade korridorer som vetter mot gården. Den kan också betraktas rakt uppifrån, men det perspektivet är nog endast tillägnat fåglarna.

14. Allt under himlen

Olle Borg

Innergård, plan -01

»Man kan se mitt mönster som ett fragment av en struktur som ligger dold under verklighetens yta.«

Olle Borg

Omtanke i stål

En ståtlig fågelmamma vaktar sina ungar i boet – eller är det kanske en pappa? Tukaner, fåglar som är kända för sina stora och färgglada näbbar, lever vanligtvis i regnskogen. Både hanen och honan har lika stora näbbar. I Hans Jörg Jeschkes gestaltung möter vi dem i stor skala utanför S:t Görans Sjukhus, bredvid restaurangen. Den monumentala skulpturen är gjord i cortenplåt, en stållegering som ger vackert roströda toner. Fåglarnas silverfärgade näbbar i rostfritt stål bryter av mot den varma färgskalan. För den som inte tittar noga är ungarna en väl skyddad hemlighet.

Sedan 1965 bor och arbetar Hans Jörg Jeschke i Falun, en stad förknippad med gruvan, tidig industri och Bergslagens skogar. Materialen han använder är präglade av hans närmiljö med trä, stål och berg.

15. Boet

Hans Jörg Jeschke

Intill restaurang Göranterassen

Upphöjd närvaro

De hundratals människor som varje dag äter lunch på Göranterassen tänker kanske inte i första hand på att titta upp mot taket. Men den som gör det har mycket att upptäcka. Fyra upphöjda gestalter blickar ut mot restaurangen. Två av dem står på varsin sida om korridoren mot ingången, som om de vaktade ett tempel. Den spektakulära byggnaden med ljusinsläpp från taket är visserligen en restaurang, men arkitekturen rymmer också andliga dimensioner. Den som fortsätter låta blicken vandra upptäcker snart de två andra gestalterna, som står var och en för sig, ensamma och kanske en aning fundersamma.

Rune Rydelius jämfördes med Matisse under sin tid som student på Kungliga Konsthögskolan i början av 1970-talet. Visst finns det en anda av Matisse också i hans *Figurer*? Samtidigt är det hans alldeles egna uttryck, där järn, trä och plast blir både respektgivande och djupt personligt.

16. Figurer

Rune Rydelius

Restaurang Göranterassen

»Det är inte det dekorativa jag söker, det har jag aldrig gillat. Jag hoppas man känner närvaro av personlighet och engagemang.«

Rune Rydelius

Svävande över marken

Tecknaren och skulptören Lars Millhagens bildvärld bjuder ofta på former som verkar välbekanta, men ändå inte. Så även med skulpturen *Svävande konstruktion*. Är det en slags propeller? Eller kanske en satellit som nästan har landat, men fortfarande svävar strax över marken och växtligheten? Förutom jordiska material som lera, ris, ved och sten spelade luften en viktig roll i Millhagens konst. Hans svävande skulptur tycks trotsa de fysiska lagarna.

Lars Millhagen har beskrivits som "konstnären med de känsliga ögonen". Hans formspråk kan upplevas som strängt, men rymmer många starka känslor. Millhagen strävade efter att frilägga konsten genom att utplåna allt störande och oviktigt runtomkring. Han såg det som sin främsta uppgift att finna en ren kanal i sitt skapande.

17. Svävande konstruktion

Lars Millhagen

Restaurang Göranterassen

Jag hade en gång en båt

Den svävande skulpturen *Fossil* bär båtens form, men som titeln antyder kan det röra sig om något än mer uråldrigt. Egentligen är det två båtar. Tillsammans bildar de en form som kan ge associationer till ett sjölevande djur med stor mun. Eller kanske en ryggekota från en jättelik val? Träet är målat i koboltblått, en nyans som Bernt Rafael Sundberg också har använt på sina utsmyckningar vid Slussens tunnelbanestation. Det marina temat knyter an till restaurangens arkitekt Ralph Erskine, som älskade båtlivet. Erskines särpräglade skapelse har byggnadshistoriskt klassats som blå, vilket betyder att den har ett stort kulturhistoriskt värde att bevara för framtiden. Färgen blå kan symbolisera vitt skilda ting.

Bernt Rafael Sundberg föddes i finländska Ekenäs 1951 och växte upp i Luleå. Ett av hans sista offentliga projekt var klaffbron över Strömma kanal på väg mot Stavsnes som invigdes 1999.

18. Fossil

Bernt Rafael Sundberg

Restaurang Göranterassen

21. Variationer på kvadraten

Karl-Erik Häggblad

Hisshall A plan 2

På sinnlig upptäcktsfärd

Den konstnärliga gestaltningen i S:t Görans hisshallar bjuder på en mångfald av material och uttryck. Åtta konstnärer har bidragit till en sinnlig upptäcktsfärd. Varje våning har sin särskilda karaktär, ibland i en explosion av färg och ibland i helt jordnära toner.

Lek med perspektiv är ett återkommande tema. K G Nilsons färgstarka måleri med kartbilder och geometriska figurer låter oss zooma in och ut på vägnät, vattendrag och små röda hus i kombination med helt abstrakta former. Leif Bolters glas- och sandkonst förflyttar oss till en arkeologisk utgrävning i öknen. Djupt ner i sanden, med blicken på en svart stjärnhimmel. En geometrisk figur i ultramarinblått och spegelglas liknar en fågel som seglar fram över sanden. Karl-Erik Häggblads inslag av spegelglas kan istället påminna om forsande vatten, som var ett av hans favoritmotiv. Lars Englunds textila pussel för tankarna till en organism betraktad i ett mikroskop.

Konstverken i hisshallarna köptes in 1984. Gestaltningen utökades året därpå med Werner Jansons *Vibrato* i trapphusen på samtliga våningsplan. Hans tredimensionella och geometriska figurer i målat trä påminner om solstrålar och andra ljusfenomen. De tycks vibrera av rörelse.

19. Delar av det hela

Lars Englund

Hisshall A, plan 7

22. Vibrato

Werner Janson

Hisshall A, trapphus plan 8

20. Flodlandet och färgen

K G Nilson

Hisshall A, plan -01

23. Sediment

Leif Bolter

Hisshall A, plan 1

Fortsätt drömma

Victoria Anderssons bilder rör sig mellan ett abstrakt plan och ett berättande innehåll. Hennes tre textila konstverk med broderier och applikationer på svart och vit markisväv, berättar mycket med enkla medel. Ser du en drillborr? Eller nedåtvända ljudvågor? Cirklarna i gråskala mot en svart botten, som hänger i trapphuset, är säkert välbekanta symboler för många. Väntetiden under en nedladdning kan kännas lång. I Victoria Anderssons gestaltning får de irriterande cirklarna en kosmisk dimension.

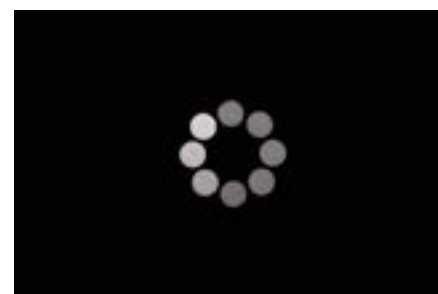
Tid är en central del i Victoria Anderssons process. Både den faktiska arbetstiden och närvaron av tid som hennes konstverk reflekterar. Broderiet är för henne ett slags meditativt tillstånd där minnen och erfarenheter möts.

24. Drill
[Download](#)

Victoria Andersson

Hisshall D, trapphus plan 1

»För mig är tid ett återkommande tema, liksom plats och det som en gång var.«

Victoria Andersson

Styrka och enhet med naturen

En ensam människa i storslagna och dramatiska landskap. Här finns ekon av naturromantiskt måleri från tidigt 1800-tal och framåt. I de historiska målningarna skildras ofta människan bortvänd, liten men ändå upphöjd inför naturens väldighet. Så är inte fallet i Linnea Jensens målningar.

Hennes ensamma gestalt står inte stilla i vördnad. Hon har annat för sig. Som att resa tält, tända gasolkök och paddla kanot. I möten med svanar och i konfrontation med väder och vind. Målningarna är del av en större serie. I verket *This is not hundred years ago* bearbetar Linnea Jensen teman som

längtan, tvivel och ensamhet. Teman som ofta var centrala även för konstnärer i tidigare generationer.

Målningarna är gjorda på pappersark som har limmats ihop i efterhand. Eftersom hon bodde i en ombyggd van och senare en tipi i skogen var det ont om utrymme för stora målningar. Men akvarell, sprayfärg och tuschpennor kan rymmas på en liten yta.

25. This is not hundred years ago

Linnea Jensen

Hisshall D, plan 0 och 5

»Konstverken är inspirerade av det liv jag levde på fulltid ensam i naturen i lite mer än tre år.«

Linnea Jensen

Dollargrin

Hur mycket värmer en sedel? Anna Nordströms sedlar i olika valutor – dollar, pund, kronor och yuan – är också små lapptäcken. Ett traditionellt hantverk som kräver skicklighet, men vars upphovskvinnor sällan har räknats som stora konstnärer eller ens nämnts vid namn. Personerna på sedlarna är desto mer kända. George Washington, Elizabeth II, Carl von Linné och Mao, stiliserade till en tvetydig och leende gullighet.

Dale Carnegie, som skrev bästsäljaren *How to Win Friends and Influence People* 1937, betonade vikten av ett vinnande leende. Ett hjärtevärmande leende som inte är påklirat ger ett bra pris på marknaden, menade han. För honom verkar det inte ha funnits någon motsättning mellan idéer om äkthet och ett dollargrin.

I Anna Nordströms tappning blir omslaget till hans bok desto mer mångfacetterat, trots den platta ytan.

26. *How to Win Friends and Influence People*

Anna Nordström

Hisshall D, trapphus plan 3

Färg, form och feta katter

Sam Schonzeits grafik och målningar är en mångsidig uppvisning i färg och form, från variationer av regnbågen till det sobert avskalade. Kanske går associationerna till ädelstenar och godisbitar. Varje bild kan ses som ett litet skådespel i sig. Vad händer när olika färger och former kombineras? Vilka reaktioner väcker de hos betraktaren? Här finns ingen regelrätt teori bakom konstverken. Eller som Sam Schonzeit uttrycker det: "Jag målar bara. Jag älskar färg."

De tjocka katterna i trappan har sina förlagor på sociala medier. Sam Schonzeit, som bor i ett litet samhälle i öknen i Texas, spenderade två år i Stockholm. Den första vintern roade han sig med att leta fram tjocka katter på Instagram, medan han åkte tunnelbana till sitt hem i en förort långt ut på röda linjen. Fat cat blev så småningom titeln på en utställning i Stockholm. De tjocka katterna är vad de är, men kan också symbolisera rikedom och makt. Inte utan viss ironi. Sam Schonzeit menar att han själv kände sig ganska maktlös när han skapade katterna.

27. *Untitled*

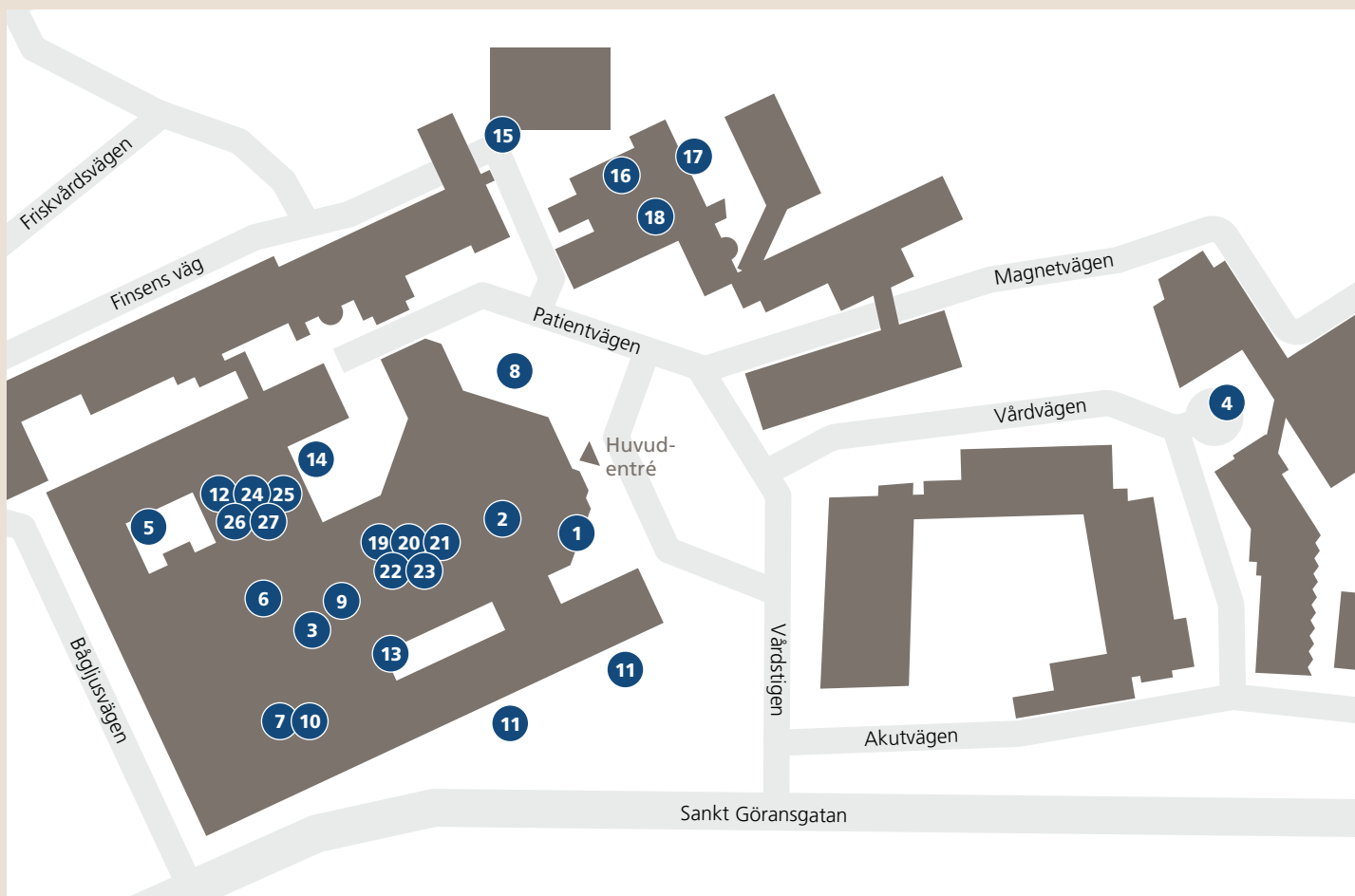
Sam Schonzeit

Hisshall D, trapphus plan 2

»Jag gillar att fat cat ordagrant betyder ett tjockt kattdjur, men också en storspelare, en rik person, någon med mycket makt.«

Sam Schonzeit

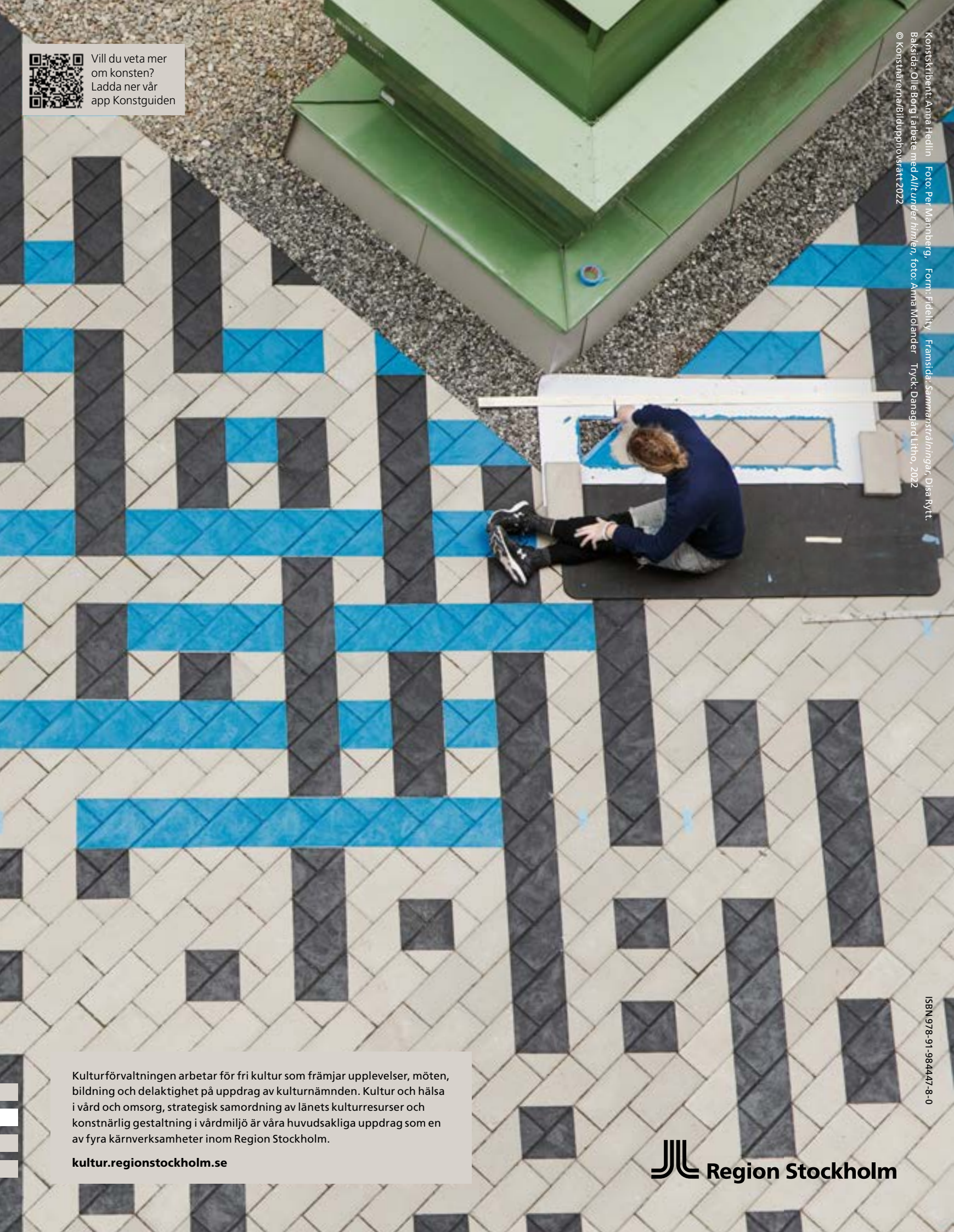

1. X-Games Ida Pettersson Preutz Huvudentrén 2. Färgrum och gränslinjer Repères Graduels Gert Marcus Hiss A, plan 0 3. JAM Miwa Akabane Akutmottagningen 4. Tidningsläsarna Sven Lundqvist Vårdvägen 3 5. Larry Linda Bäckström Innergård, plan -01 6. Ljuset och härligheten Renée Lord Sjukhuskyrkan, plan 0 7. Solidonius Utan titel Lars Olof Loeld Hisshall E, plan 0 8. Fågelformer Maud Spangenberg Intill huvudentrén 9. Sammanstrålningar Disa Rytt Korridor, plan 0	10. I ljuset från vintergatan Elisabeth Westerlund Hisshall E, ljusschakt plan 1–4 11. Loranga, Masarin & Dartanjang Återställande kraft Lillemor Petersson Intill huvudentrén och ambulansinfart 12. Stigen under kraftledningen Inger Södergren Hisshall D, trapphus plan 4 13. Pulse Achim Kobe Akutentrén 14. Allt under himlen Olle Borg Innergård, plan -01 15. Boet Hans Jörg Jeschke Intill restaurang Göranterassen 16. Figurer Rune Rydelius Restaurang Göranterassen 17. Svävande konstruktion Lars Millhagen Restaurang Göranterassen 18. Fossil Bernt Rafael Sundberg Restaurang Göranterassen	19. Delar av det hela Lars Englund Hisshall A, plan 7 20. Flodlandet och färgen K G Nilson Hisshall A, plan -01 21. Variationer på kvadraten Karl-Erik Häggblad Hisshall A, plan 2 22. Vibrato Werner Janson Hisshall A, trapphus plan 8 23. Sediment Leif Bolter Hisshall A, plan 1 24. Drill Download Victoria Andersson Hisshall D, trapphus plan 1 25. This is not hundred years ago Linnea Jensen Hisshall D, plan 0 och 5 26. How to Win Friends and Influence People Anna Nordström Hisshall D, trapphus plan 3 27. Untitled Sam Schonzeit Hisshall D, trapphus plan 2

Vill du veta mer om konsten?
Ladda ner vår app Konstguiden

Konstskulptent: Anna Hedlin Foto: Per Mannberg, Form: Fidelity Framsida: Sammanstrålingar, Disa Rytt.
Baksida: Olle Borg i arbete med *Allt under himlen*, foto: Anna Molander Tryck: Danegård Litho, 2022
© Konstnärens utbildningsförbundet 2022

Kulturförvaltningen arbetar för fri kultur som främjar upplevelser, möten, bildning och delaktighet på uppdrag av kulturnämnden. Kultur och hälsa i vård och omsorg, strategisk samordning av länets kulturresurser och konstnärlig gestaltning i vårdmiljö är våra huvudsakliga uppdrag som en av fyra kärnverksamheter inom Region Stockholm.

kultur.regionstockholm.se